De Rekenkamer neemt een onafhankelijke positie in binnen de gemeente Nijmegen.

Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
BM60
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Jelly Smink
j.smink@nijmegen.nl
T 024 – 329 23 38

Ons kenmerk
BM60/15/ E22.002410

Gemeenteraad Nijmegen

In afschrift: fracties, college

Datum 23 december 2022
Betreft Rekenkamer: Onderzoeksplan 2023 - 2024

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij ontvangt u het Onderzoeksplan 2023 – 2024 van de Rekenkamer. De komende jaren voeren wij de volgende onderzoeken uit:

2023:
- Informatievoorziening / dienstverlening aan inwoners
- Nazorgonderzoek toegang tot de Wmo
- Oriëntatie op / voorbereiding van onderzoek gericht op groen / natuur

2024:
- Groen / natuur
- Toezicht en handhaving energiebesparings- en informatieplicht bedrijven
- Voorbereiden (regionaal) onderzoek Werkbedrijf

In het Onderzoeksplan is een korte toelichting gegeven op deze onderwerpen. Voorafgaand aan elk onderzoek wordt een oriëntatie uitgevoerd om de focus, onderzoeksvraag, aanpak en planning te bepalen. In 2023 en 2024 zullen wij in alle onderzoeken specifiek aandacht besteden aan de kaderstellende rol van de raad. Enkele onderzoeken willen we graag (deels) met de rekenkamers uit de regio Rijk van Nijmegen uitvoeren. Wij gaan daarover binnenkort met hen in gesprek. De insteek is dat bij alle onderzoeken een klankbordgroep uit de raad wordt ingesteld.

Eind 2023 / begin 2024 wordt afgewogen of de nu geplande onderzoeken voor 2024 op de planning blijven staan, of vervangen worden door een onderwerp van de groslijst of een nieuw aangedragen onderwerp. Zoals gebruikelijk zullen we daarover dan ook weer in gesprek gaan met de auditcommissie.

Wanneer u vragen heeft naar aanleiding van deze brief, dan kunt u contact opnemen met mevrouw J. Smink (secretaris van de Rekenkamer) via j.smink@nijmegen.nl of 024 – 329 23 38.

Met vriendelijke groet,

G. Backus
Voorzitter Rekenkamer Nijmegen

J. Smink
Secretaris Rekenkamer Nijmegen

Rekenkamer Nijmegen
De Rekenkamer neemt een onafhankelijke positie
in binnen de gemeente Nijmegen

Nijmegen

Onderzoeksplan 2023 - 2024

December 2022

COLOFON

De Rekenkamer heeft een onafhankelijke positie binnen de gemeente. Haar doel is de gemeenteraad een extra handvat te bieden zijn controlerende taak uit te voeren. Daartoe voert zij onderzoek uit op het gebied van:

- Doeltreffendheid
  Bij dit type onderzoek wordt nagegaan of de gewenste resultaten daadwerkelijk worden bereikt
- Doelmatigheid
  Bij dergelijk onderzoek gaan we na of de gewenste resultaten worden bereikt met zo weinig mogelijk middelen (personeel, geld)
- Rechtmatigheid
  Bij onderzoek op dit terrein staat de vraag centraal of de uitvoering plaatsvindt volgens geldende wetten en regels.

Bij de uitvoering van haar onderzoeken kijkt de Rekenkamer altijd terug (wat is besloten, wat is gedaan), met als nadrukkelijk doel daarvan te kunnen leren voor de toekomst.
De wijze waarop de Rekenkamer haar onderzoeken (en overige werkzaamheden) uitvoert is vastgelegd in de Notitie Werkwijze.

SAMENSTELLING

De heer G. Backus (voorzitter)
Mevrouw C. Baarda (lid)
Mevrouw B. Cornielje (lid)
De Rekenkamer wordt ambtelijk ondersteund door mevrouw J. Smink (secretaris / onderzoeker).

CONTACT:

Post:	Postbus 9105
	6500 HG NJNMEGEN
Telefoon:	024 – 329 2338
E-mail:	rekenkamer@nijmegen.nl
Website:	www.nijmegen.nl/rekenkamer
Twitter:	@rekenkamer024

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING 3

2. WERKZAAMHEDEN 2023 EN 2024 5

2.1. Onderzoeken 2023 en 2024 5

2.2. Onderwerpen op de groslijst 7

2.3. Overige activiteiten 2023 7

2.4. Communicatie 8

3. PERSONEEL EN FINANCIËN 10

BIJLAGEN:

1 Overzicht alle ingediende ideeën

2 Overzicht tot nu toe uitgevoerde rekenkameronderzoeken

Het Onderzoeksplan 2023 – 2024 is te vinden in het iBabs-overzicht Onderzoeksplannen rekenkamer

1. INLEIDING

De Gemeentelijke Rekenkamer Nijmegen (verder: de rekenkamer) voert onderzoek uit naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het gevoerde bestuur. Dit gebeurt aan de hand van een Onderzoeksplan. Sinds 2016 stellen wij een Onderzoeksplan op met een looptijd van twee jaar. Hiervoor is – na overleg met de raad – gekozen, omdat het opstellen van het Onderzoeksplan een relatief grote belasting voor de raad en de rekenkamer is. Afgesproken is in het tweejarige plan voldoende ruimte in te bouwen voor actuele vragen en/of tussentijdse verzoeken. De uitvoering van het onderzoeksplan bespreken wij één keer per jaar met de auditcommissie.
In het vervolg van dit hoofdstuk geven wij aan hoe dit Onderzoeksplan tot stand is gekomen. In hoofdstuk 2 beschrijven wij wat de gemeenteraad in 2023 en 2024 van ons kan verwachten. Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de inzet van de aan ons beschikbaar gestelde middelen. In bijlage 1 zijn alle ideeën opgenomen die zijn ingediend voor het Onderzoeksplan 2023 en 2024. In bijlage 2 zijn alle tot nu toe uitgevoerde rekenkameronderzoeken opgenomen.

Totstandkoming onderzoeksplan[1]

Wij zijn het opstellen van het Onderzoeksplan 2023 - 2024 gestart met het verzamelen van ideeën voor onderzoek. Ideeën zijn afkomstig van:

- Inwoners van de gemeente Nijmegen: via een oproep in De Brug, twitter, facebook en uitvraag bij het digitale stadspanel hebben wij honderden ideeën ontvangen. Wij hebben deze ideeën geordend tot de lijst zoals die in bijlage 1 bij dit Onderzoeksplan is opgenomen. Op deze lijst zijn ook de ideeën opgenomen die sinds het vaststellen van het vorige Onderzoeksplan bij ons zijn ingediend en die wij tussentijds op de groslijst hebben gezet. De ideeën van inwoners waren duidelijk. Het was niet nodig in gesprekken om een toelichting te vragen.
- In de kennismakingsgesprekken die wij met fracties uit de gemeenteraad hebben gevoerd, hebben wij ook stil gestaan bij onderwerpen voor rekenkameronderzoek. De suggesties die dit opleverde zijn ook opgenomen in bijlage 1.
- De rekenkamer zelf.

Omdat het aantal suggesties voor onderzoek erg groot was, hebben wij na de ordening van alle ideeën eerst een grove selectie gemaakt. Deze onderwerpen hebben wij gescoord op de selectiecriteria voor rekenkameronderzoek (zie tabel 1). Daarna bleven nog meer ideeën over dan de rekenkamer binnen de beschikbare middelen kan uitvoeren. Daarop hebben wij ons vooral laten leiden door het maken van een evenwichtige onderzoeksagenda. Het ging daarbij om een variatie in domeinen (sociaal, fysiek, bestuurlijk), afwisseling in focus op de onderwerpen (doelmatigheid, doeltreffendheid, rechtmatigheid en/of inzicht geven) en zowel grote als kleine(re) onderzoeken. Verder hebben wij gekeken naar onderwerpen die zich (ook) lenen voor het doen van onderzoek samen met de rekenkamers uit de regiogemeenten én of onderzoek kan bijdragen aan het helpen doorbreken van één van de rode draden uit het rekenkamerrapport Frapper Toujours.

[1] De werkwijze bij het opstellen van het onderzoeksplan is schematisch weergegeven in een infographic.

Onze secretaris is nagegaan of er sprake is van dubbelingen met 1) de specifieke thema-onderzoeken die de accountant uitvoert, 2) onderzoeken door bureau Onderzoek en Statistiek en 3) doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken door het college op grond van artikel 213a uit de Gemeentewet. Voor de onderzoeken door de accountant bleek niet het geval. De onderzoeksplannen voor bureau Onderzoek en Statistiek en de 213a-onderzoeken door het college bleken nog niet gereed. De rekenkamer heeft in een brief aan de raad (in afschrift aan het college) een aantal suggesties voor 213a onderzoek gedaan. Het gaat hierbij om ideeën voor onderzoek die bij de rekenkamer zijn aangedragen, maar (beter) geschikt zijn voor 213a onderzoek.

Het voorstel van de rekenkamer voor uit te voeren onderzoeken dat volgde uit voorgaande stappen is op 9 november 2022 besproken met de auditcommissie uit de gemeenteraad. De auditcommissie kon zich vinden in het voorstel. In haar vergadering van 21 december 2022 heeft de Rekenkamer het Onderzoeksplan 2023 – 2024 definitief vastgesteld.

Tabel 1: Selectiecriteria Rekenkameronderzoek

Selectiecriteria Rekenkameronderzoek	
Belang	Het belang dat is verbonden aan een onderwerp. Het gaat hierbij niet alleen om het financieel belang, maar ook om het maatschappelijk belang. Hoe groter het belang, hoe meer aanleiding tot onderzoek.
Twijfel	Twijfel over het functioneren van de uitvoering. Naarmate er meer twijfels bestaan over het bereiken van de doelen van het beleid of de inzet van middelen is er meer aanleiding tot onderzoek.
Risico	Kans dat een 'rekening' aan de gemeente wordt gepresenteerd op het moment dat het mis gaat. Hoe groter deze kans en hoe groter het daaraan verbonden bedrag, hoe groter het risico en hoe meer aanleiding tot onderzoek.
Toegevoegde waarde Rekenkameronderzoek	Rekenkameronderzoek moet toegevoegde waarde hebben; dat heeft het wanneer: • Onderzoek door de Rekenkamer voor de gemeenteraad iets toevoegt aan onderzoek dat eerder door anderen is uitgevoerd Of • Wanneer een onderwerp zonder Rekenkameronderzoek onvoldoende aandacht zou krijgen.

2. WERKZAAMHEDEN 2023 EN 2024

In dit hoofdstuk geven wij aan welke onderzoeken en overige activiteiten wij in 2023 en 2024 uitvoeren. Daarnaast is aangegeven welke onderwerpen wij op de groslijst hebben gezet. Tot slot lichten wij in dit hoofdstuk toe hoe wij bij de uitvoering van ons werk communiceren met betrokkenen.

2.1. ONDERZOEKEN 2023 EN 2024

In 2023 en 2024 voeren wij de volgende onderzoeken uit:

2023:

- Informatievoorziening / dienstverlening aan inwoners

  In dit onderzoek combineren wij een aantal suggesties van inwoners en fracties. Tevens geven wij binnen dit onderzoek uitvoering aan een deel van het al eerder aangekondigde nazorgonderzoek naar de toegang tot de Wmo[2]. Dit onderzoek richt zich op:

  - de vindbaarheid en begrijpelijkheid van zaken op www.nijmegen.nl van:
    - een aantal Wmo-producten / processen
    - enkele nader te bepalen producten / processen
  - de kwaliteit van openbare bekendmakingen, in het bijzonder voor wat betreft de informatievoorziening aan inwoners

    Sinds het voorjaar van 2018 vragen wij aandacht voor de kwaliteit van de informatievoorziening aan inwoners voor wat betreft openbare bekendmakingen. Zoals afgesproken met de gemeentesecretaris en het bureauhoofd Juridische Zaken doen wij dat door voorbeelden van tekortkomingen in openbare bekendmakingen door te sturen naar de organisatie. In onze (aanbiedingsbrieven bij de) jaarverslagen sinds 2018 zijn wij ook ingegaan op deze problematiek. Ondanks ingezette verbetertrajecten laat de kwaliteit nog steeds te wensen over. Wij ontvangen nog bijna wekelijks meerdere, grotendeels steeds weer dezelfde, voorbeelden van tekortkomingen in openbare bekendmakingen.
  - klachtenafhandeling

    Voor dit onderdeel van het onderzoek verzamelen wij de gegevens in het kader van het NVRR[3] DoeMee-onderzoek 2023 dat zich richt op klachtenafhandeling. Het idee achter NVRR DoeMee-onderzoeken is om met een aantal rekenkamers gelijktijdig en op dezelfde wijze onderzoek te doen naar een bepaald onderwerp. Het bijzondere aan het DoeMee-onderzoek 2023 is dat ook de Nationale Ombudsman betrokken wordt.
  - de reactie van de gemeente op vragen en suggesties van inwoners.

[2] Wmo: Wet maatschappelijke ondersteuning
[3] NVRR: Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies.

- Nazorgonderzoek toegang tot de Wmo
  In 2019 heeft de rekenkamer onderzoek vanuit cliëntperspectief gedaan naar de toegang tot de Wmo. In 2020 heeft de rekenkamer besloten de komende jaren enkele nazorgonderzoeken te doen op dit gebied. In februari 2020 rapporteerde de rekenkamer de bevindingen uit het eerste nazorgonderzoek. De focus lag daarin op de informatievoorziening aan inwoners en de gemeenteraad. In 2023 splitsen we het nazorgonderzoek in twee delen. De informatievoorziening aan inwoners nemen we mee in het bredere onderzoek naar informatievoorziening / dienstverlening aan inwoners (zie hiervoor). Hoe wij het tweede deel van het nazorgonderzoek invullen bepalen wij voorafgaand aan de start ervan.
- Oriëntatie op / voorbereiding van onderzoek naar aanleiding van enkele suggesties gericht op groen / natuur: bescherming van natuurwaarden in bestemmingsplannen, natuurinclusief bouwen, bomen.

2024:

- Onderzoek op gebied van groen / natuur (focus en aanpak worden bepaald in 2023, zie hiervoor).
- Toezicht en handhaving energiebesparings- en informatieplicht bedrijven
  In dit onderzoek combineren wij een aantal suggesties voor onderzoek: energie, handhaving, ODRN[4] en (de rol van de raad bij) verbonden partijen.
  Wij starten dit onderzoek door deel te nemen aan het NVRR DoeMee-onderzoek 2024. Op basis van de bevindingen bepalen wij of wij aanvullend onderzoek doen.
  Sinds 1993 moeten bedrijven en instellingen die jaarlijks meer dan 50.000kWh stroom of 25.00 m^3 aardgas gebruiken, voldoen aan de energiebesparingsplicht: ze moeten investeringen doen in het terugbrengen van het energiegebruik die binnen vijf jaar kunnen worden terugverdiend. Per 1 juli 2019 geldt ook de informatieplicht energiebesparing. Dit betekent dat bedrijven die onder de energiebesparingsplicht vallen, moeten aangeven welke energiebesparingsmaatregelen ze hebben genomen. Gemeenten moeten, via de Omgevingsdienst, controleren (toezicht en handhaving) op de naleving van de energiebesparings- en informatieplicht. In 2022 heeft het rijk daarvoor (opnieuw) middelen beschikbaar gesteld aan de Omgevingsdiensten. Wij zullen er bij de rekenkamers uit de regio en de Rekenkamer Oost Nederland[5] voor pleiten ook deel te nemen aan dit DoeMee-onderzoek, zodat we eventueel gezamenlijk aanvullend onderzoek kunnen doen naar aanleiding van de bevindingen.

[4] ODRN: Omgevingsdienst Regio Nijmegen.

[5] De Rekenkamer Oost Nederland is de rekenkamer voor de provincies Gelderland en Overijssel. De ODRN is ook voor de provincie Gelderland een verbonden partij.

- Voorbereiden (regionaal) onderzoek Werkbedrijf
  Het streven is dit onderzoek in 2025 samen met de rekenkamers uit de regio uit te voeren. Bij de voorbereiding op het onderzoek bepalen we op welk(e) onderde(e)l(en) van het takenpakket van het Werkbedrijf het onderzoek zich zal focussen en hoe we het onderzoek aanpakken.

Voorafgaand aan elk onderzoek wordt een oriëntatie uitgevoerd om de focus, onderzoeksvraag, aanpak en planning te bepalen. In 2023 en 2024 zullen wij in alle onderzoeken specifiek aandacht besteden aan de kaderstellende rol van de raad. Enkele onderzoeken willen we graag (deels) met de rekenkamers uit de regio Rijk van Nijmegen uitvoeren. Wij gaan daarover binnenkort met hen in gesprek. De insteek is dat bij alle onderzoeken een klankbordgroep uit de raad wordt ingesteld. Eind 2023 / begin 2024 wordt afgewogen of de nu geplande onderzoeken voor 2024 op de planning blijven staan, of vervangen worden door een onderwerp van de groslijst (zie hierna) of een nieuw aangedragen onderwerp. Daarover zullen we dan ook weer in gesprek gaan met de auditcommissie.

2.2. ONDERWERPEN OP DE GROSLIJST

Een aantal van de aangedragen suggesties voor onderzoek zetten wij op de groslijst. Wanneer wij eind 2023 / begin 2024 definitief besluiten over de uit te voeren onderzoeken in 2024, kijken wij ook expliciet naar deze onderwerpen. Op de groslijst hebben wij de volgende onderwerpen gezet (in alfabetische volgorde):

- Fietsers: bereikbaarheid / doorstroming / veiligheid
- Openbare ruimte:
  - Ergernissen in de openbare ruimte
  - Onderhoud van de openbare ruimte
  - Kan het in één keer goed (werknaam): er zijn (weer) meerdere suggesties gedaan onderzoek te doen naar projecten in de openbare ruimte waarbij kort na oplevering van het project aanpassingen nodig bleken.
- Tweedeling
- Wonen

2.3. OVERIGE ACTIVITEITEN 2023

Naast de onderzoeken voeren wij in 2023 de volgende activiteiten uit:

Aanpassen van de Notitie Werkwijze
In de Notitie Werkwijze beschrijft de rekenkamer hoe zij haar rol opvat en invult en hoe zij onderzoek doet. Omdat onze werkwijze zich blijft ontwikkelen, wordt deze Notitie wanneer daar aanleiding toe is aangepast. In het voorjaar van 2023 zullen wij de huidige Notitie Werkwijze actualiseren en delen met betrokkenen en belangstellenden.

Inbreng evaluatie en aanpassing werkafspraken met de ambtelijke organisatie
In 2020 heeft het Gemeentelijk Management Team vastgelegd hoe betrokkenen in de ambtelijke organisatie handelen wanneer zij te maken krijgen met een rekenkameronderzoek. Deze

werkafspraken worden regelmatig geëvalueerd en zo nodig aangepast. Onze secretaris wordt hierbij steeds betrokken en in de gelegenheid gesteld de ervaringen van de rekenkamer in te brengen.

Opstellen Plan van Aanpak AVG-proof werken
Binnen de organisatie loopt een traject om alle afdelingen AVG-proof te laten werken. De eerste stap is dat elke afdeling hiervoor een Plan van Aanpak opstelt. De rekenkamer doet dat ook. Zij maakt hierbij gebruik van de inzichten en ervaringen van de Functionaris Gegevensbescherming (FG)[6], maar ook van de van andere rekenkamers (via de NVRR).

Werving nieuwe voorzitter
De benoemingstermijn van de voorzitter eindigt per 1 januari 2024. In 2023 zal samen met de auditcommissie een procedure doorlopen worden voor het werven van een nieuwe voorzitter.

Aanpassen verordening Rekenkamer
Vanaf 1 januari 2023 de regels voor rekenkamers in de Gemeentewet. Dit kan consequenties hebben voor de Verordening voor de Rekenkamer Nijmegen. De NVRR brengt in samenwerking met de VNG de consequenties van de wetswijziging in beeld en stelt handreikingen op hoe hiermee om kan en/of moet worden gegaan. Wij zullen deze gebruiken en inbrengen in de overleggen die wij voeren met de auditcommissie over aanpassing van de verordening. Vanuit de auditcommissie is aangegeven dit moment ook te willen gebruiken of om na te gaan of op andere punten aanpassing, aanvulling of actualisatie van de verordening nodig is. Mogelijk maken aanpassingen in de verordening het ook nodig het Reglement van Orde, het Reglement van Vergadering en de Gedragscode aan te passen.

Opstellen jaarverslag
Op grond van de Gemeentewet is de rekenkamer verplicht jaarlijks voor 1 april een jaarverslag aan de gemeenteraad aan te bieden. In dit jaarverslag legt de rekenkamer verantwoording af over de uitgevoerde onderzoeken en overige activiteiten en het daarvoor ingezette budget. De afspraak is dat de rekenkamer haar jaarverslag bespreekt met de auditcommissie.

2.4. COMMUNICATIE

Voor het goed functioneren van de rekenkamer is een goede communicatie met alle betrokkenen belangrijk. Wij doen dat op verschillende manieren:

- Communicatie met gemeentelijke partners
  Wij communiceren met de gemeenteraad, de auditcommissie, het college en de ambtelijke organisatie. Wij doen dat op verschillende manieren en op diverse momenten en ook los van de lopende onderzoeken. Bij de grote onderzoeken zorgen de fracties steeds voor een afvaardiging in een klankbordgroep waarmee we de onderzoeksvraag scherp willen krijgen,

[6] De FG voor de rekenkamer is dezelfde persoon als de FG voor de gehele organisatie.

bevindingen delen en bespreken wat deze (kunnen) betekenen voor het vervolg van het onderzoek. Tijdens elke cyclus van de Politieke Avond is ten minste één avond een lid van de Rekenkamer of onze secretaris aanwezig en aanspreekbaar voor degenen die daarin interesse hebben. Omgekeerd zijn raadsleden van harte uitgenodigd een vergadering van de Rekenkamer bij te wonen.

- Communicatie met inwoners
  Naar de inwoners van Nijmegen communiceren wij door ons Onderzoeksplan en uitgebrachte rapporten – en de behandeling daarvan – op te nemen in de gemeentelijke digitale nieuwsbrief, op twitter en in de Brug. Wij gebruiken deze kanalen ook om oproepen te doen om bijvoorbeeld casussen bij ons aan te melden. Verder houden wij een actuele pagina bij op www.nijmegen.nl/rekenkamer met daarop verwijzingen naar meer uitgebreide informatie in diverse overzichten in iBabs. Wanneer inwoners vragen aan of suggesties voor de Rekenkamer hebben, kunnen zij een webformulier invullen of contact opnemen met de secretaris. Zij gaat dan met hem of haar na hoe hier het beste mee kan worden omgegaan. Behandeling in de vergadering van de Rekenkamer is een mogelijkheid. Maar het kan ook zijn dat een gesprek met de secretaris, één van de leden of doorverwijzing binnen de gemeentelijke organisatie het beste resultaat oplevert.
- Participeren in netwerk van rekenkamers
  Ook in 2023 en 2024 zullen wij actief ervaringen uitwisselen met andere lokale rekenkamers en de Algemene Rekenkamer. Waar mogelijk werken wij samen. Dat geldt in het bijzonder voor de rekenkamer(commissie) in de regio Rijk van Nijmegen. Ook aan de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRR) leveren wij bijdragen. Doel van de NVRR is een platform te vormen van en voor rekenkamers. De vereniging is gericht op het bevorderen van het goed functioneren van rekenkamers.

3. PERSONEEL EN FINANCIËN

Wij voeren onze werkzaamheden in 2023 uit binnen de middelen die de gemeenteraad ons daarvoor beschikbaar heeft gesteld.

Personeel

De rekenkamer beschikt over een fulltime secretaris/onderzoeker. Wanneer dat met het oog op de benodigde capaciteit en/of deskundigheid noodzakelijk is huurt de Rekenkamer extern capaciteit in. Deze externe deskundige(n) vormen dan samen met de secretaris/onderzoeker het onderzoeksteam. Daarnaast beschikt de rekenkamer over een secretarieel ondersteuner voor gemiddeld één dag per week. De inzet van de voorzitter en de leden is gemiddeld één respectievelijk een halve dag per week.

Financieel

Naast de kosten voor onze secretaris en de vergoeding voor de leden is het budget voor de Rekenkamer in 2023: € 95.426,27. Wij verwachten dat wij dit budget in 2023 volledig zullen benutten; voornamelijk voor het inhuren van externe deskundigheid bij het doen van onderzoek, maar ook voor de secretarieel ondersteuner. Ook voor 2024 verwachten wij dit budget nodig te hebben.

BIJLAGE 1 BIJ ONDERZOEKSPLAN 2023 - 2024: IDEEËN VOOR REKENKAMERONDERZOEK

In deze bijlage zijn alle ideeën voor rekenkameronderzoek in 2023 en 2024 opgenomen. Wij hebben voor de leesbaarheid (en omvang) de suggesties deels anders (korter) aangeduid dan ze werden aangeleverd. Alle ideeën zijn geordend naar de programma's uit de begroting. In de tabel is steeds aangegeven wie het idee voor onderzoek aanleverde(n): inwoners, inclusief de reacties van het digitale stadspanel (kolom: I), fracties uit de gemeenteraad (kolom: F) of de Rekenkamer zelf (kolom: R). Tevens is aangegeven welke ideeën de rekenkamer gaat oppakken, op de groslijst heeft gezet en eerder al (deels) heeft onderzocht. Ook is aangegeven welke onderwerpen wij (beter) geschikt vinden voor de verplichte doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken door het college (zogenaamde 213a-onderzoeken). Over deze 213a onderzoeken hebben wij de raad, en in afschrift het college, eerder al met een brief geïnformeerd.

OVERZICHT INGEDIENDE IDEEËN VOOR REKENKAMERONDERZOEK 2023 - 2024

Idee	I	F	R	Toelichting
Programma Bestuur en organisatie				
Inhuur derden (personeel / onderzoek en advies).				Aangeleverd door ambtenaar. Beter geschikt voor 213a onderzoek.
Diversiteit ambtelijke organisatie.		X		Beter geschikt voor 213a onderzoek.
Programma Veiligheid				
Zaken rond veiligheid / overlast zijn relatief veel genoemd door het digitale stadspanel (bijna 200x), in het algemeen, maar ook specifieke situaties en plekken.	X			
Etnisch profileren bij handhaving.		X		
Programma Wijken, wijkontwikkeling en zorg				
Zaken met betrekking tot wijken en buurten zijn veel als onderwerp voor onderzoek genoemd door het digitale stadspanel (zo'n 100x), meestal in relatie tot leefbaarheid en communicatie vanuit de gemeente.	X			Bij de voorbereiding van een eventueel onderzoek naar tweedeling (zie hierna) wordt dit onderwerp betrokken.
Tweedeling.	X	X		De rekenkamer heeft deze suggestie op de **groslijst** gezet.

Idee	I	F	R	Toelichting
Programma Wijken, wijkontwikkeling en zorg – vervolg -				
Zorg en welzijn zijn relatief veel genoemd door het digitale stadspanel (bijna 200x): • Algemeen zaken genoemd met betrekking tot betaalbaarheid, doelmatigheid, doeltreffendheid; • Meer specifiek zaken genoemd met betrekking tot (vooral) toegankelijkheid, informatieverstrekking, wachtlijsten, samenwerking betrokken organisaties, GGZ, hulpmiddelen en de combinatie wonen en zorg. Als specifieke doelgroepen zijn ouderen en jongeren vaak genoemd.	X			De rekenkamer pakt een deel van deze onderwerpen op in de onderzoeken **2023** (zie de hoofdtekst voor een toelichting).
Jeugdhulp: voldoet de gemeente (in regionaal verband) aan de landelijke afspraken (Norm voor Opdrachtgeverschap Jeugd).	X			Gelijktijdig met de publicatie van dit onderzoeksplan heeft de rekenkamer een brief aan de raad gestuurd over de bevindingen uit de oriëntatie op deze suggestie voor onderzoek.
Programma Werk en inkomen				
Armoede(beleid), (midden)inkomen.	X	X		
Schuldenproblematiek.	X	X		Dit onderwerp stond op de groslijst van de rekenkamer; besloten is deze te schrappen, omdat momenteel wordt gewerkt aan nieuw beleid voor schuldhulpverlening (agendapunt 3.3).
Arbeidsmarktbeleid / Werkbedrijf.	X	X		De rekenkamer pakt de voorbereiding voor een onderzoek naar het Werkbedrijf op in **2024**.
Social Return on Investment.			X	Bij de voorbereiding van het onderzoek naar het Werkbedrijf wordt dit onderwerp betrokken.

Idee	I	F	R	Toelichting
Programma Onderwijs				
Laaggeletterdheid.	X			In het onderzoek naar informatievoorziening / dienstverlening aan inwoners zal laaggeletterdheid een aandachtspunt zijn.
Programma Bereikbaarheid				
Veel suggesties van het digitale stadspanel met betrekking tot bereikbaarheid (zo'n 200x), waarvan veel voor fietsers, maar ook voor auto's en voetgangers: doorstroming, afstelling verkeerslichten, parkeergelegenheid, kwaliteit wegen en fietspaden, en dergelijke. Ook verkeersveiligheid werd hierbij vaak genoemd.	X			De rekenkamer heeft het onderwerp fietsers op de **groslijst** gezet.
Programma Wonen en stedelijke ontwikkeling				
Door de leden van het digitale stadspanel zijn veel zaken genoemd rond wonen (ruim 200x) met name over beschikbaarheid van woningen voor diverse doelgroepen (starters, ouderen, studenten) en betaalbaarheid. Ook zaken rond studentenhuisvesting / verkamering zijn diverse keren genoemd.	X	X		De rekenkamer heeft het onderwerp wonen op de **groslijst** gezet.
Diverse suggesties van het digitale stadspanel over zaken in het centrum / de binnenstad.	X			
Omgevingswet: heeft de gemeente het op orde?		X		In het voorjaar van 2020 heeft de rekenkamer een brief aan de raad gestuurd met betrekking tot de voorbereiding van de invoering van de Omgevingswet. In die brief is ook ingegaan op de rol van de raad.

Idee	I	F	R	Toelichting
Programma Wonen en stedelijke ontwikkeling – vervolg -				
Diverse ideeën rond de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) door zowel individuele inwoners, het digitale stadspanel, fracties en de rekenkamer zelf: • Kwaliteit dienstverlening en communicatie naar inwoners en bedrijven (groslijst rekenkamer (in regionaal verband)); • Rol van de raad bij verbonden partijen, in het bijzonder de ODRN; • Toezicht en handhaving door de ODRN; • Inrichting van het bestuur van de ODRN; • Budget ODRN.	X	X	X	In **2024** doet de rekenkamer mee aan het NVRR DoeMee-onderzoek naar toezicht en handhaving van de energiebesparings- en informatieplicht. Uitvoerende partij (namens de gemeente) voor deze taken is de ODRN (zie hoofdtekst voor een verdere toelichting).
Bescherming natuurwaarden in bestemmingsplannen.		X		In **2023** start de rekenkamer de voorbereiding van een onderzoek naar groen / natuur. Daarbij worden deze onderwerpen meegenomen. Het onderzoek wordt uitgevoerd in **2024**.
Vergunningverlening in strijd met het bestemmingsplan.	X	X		
Natuurinclusief bouwen.		X		
Huisvesting statushouders.			X	Dit onderwerp stond naar aanleiding van een aanbod voor een soort DoeMee-onderzoek door een onderzoeksbureau op de groslijst 2022. Uit een eerste oriëntatie blijkt dat er geen reden tot twijfel is aan de prestaties van de gemeente Nijmegen.

Idee	I	F	R	Toelichting
Programma Openbare ruimte				
Onder 'openbare ruimte' zijn ruim 150 suggesties gedaan door het digitale stadspanel. Ook enkele individuele inwoners droegen onderwerpen rond openbare ruimte aan. Wij hebben de meest genoemde zaken in het vervolg van deze tabel in enkele categorieën samengevat.				
Door het digitale stadspanel zijn diverse zaken genoemd die wij samenvatten onder 'ergernissen in de openbare ruimte'. Veel genoemd zijn inrichting en onderhoud wegen, fiets- en voetpaden, zwerfvuil, straatvegen, hondenpoep.	X	X		Dit onderwerp stond al op de **groslijst**. De rekenkamer laat deze erop staan. Er is niet voor gekozen dit al te onderzoeken in 2023 en 2024, omdat recent interne evaluaties en onderzoek zijn uitgevoerd en op basis daarvan acties zijn en worden geformuleerd.
Er zijn (weer) meerdere suggesties (met concrete voorbeelden) gedaan onderzoek te doen naar projecten in de openbare ruimte waarbij kort na oplevering van het project aanpassingen nodig bleken.	X	X		Deze onderwerp stond onder de werknaam 'kan het in één keer goed' al op de **groslijst**. De rekenkamer laat deze erop staan. Er is niet voor gekozen dit al te onderzoeken in 2023 en 2024, omdat recent interne evaluaties en onderzoek zijn uitgevoerd en op basis daarvan acties zijn en worden geformuleerd.
Door het digitale stadspanel zijn veel zaken rond (de inzameling van) huishoudelijk afval genoemd.	X			In 2021 heeft de rekenkamer onderzoek gedaan naar de kwaliteit van gescheiden ingezameld huishoudelijk afval, met als resultaat het rapport Afval of Grondstof?
Bomen (diverse zaken genoemd door het digitale stadspanel, maar ook individuele inwoners: bescherming monumentale bomen, kapvergunningen, vervangingsbeleid).	X	X		In **2023** start de rekenkamer de voorbereiding van een onderzoek naar groen / natuur. Daarbij worden onder deze onderwerpen meegenomen. Het onderzoek wordt uitgevoerd in **2024**.
Door het digitale stadspanel zijn veel zaken genoemd op het gebied van groen en vergroening.	X	X		In **2023** start de rekenkamer de voorbereiding van een onderzoek naar groen / natuur. Daarbij worden deze onderwerpen meegenomen. Het onderzoek wordt uitgevoerd in **2024**.
Door de leden van het digitale stadspanel is duurzaamheid relatief vaak als onderzoeksonderwerp genoemd (ruim 50x).	X			

Idee	I	F	R	Toelichting
Programma Openbare ruimte – vervolg -				
Door de leden van het digitale stadspanel zijn zaken rond energie(besparing) relatief vaak genoemd (zo'n 80x).	X	X		In **2024** doet de rekenkamer mee aan het NVRR DoeMee-onderzoek naar toezicht en handhaving van de energiebesparings- en informatieplicht voor bedrijven. Uitvoerende partij (namens de gemeente) voor deze taken is de ODRN (zie hoofdtekst). Eerder deed de rekenkamer onderzoek naar de besluitvorming rond het warmtenet in de Waalsprong en wat daarvan geleerd kan worden voor de energietransitie in de bestaande stad.
Milieu en klimaat(crisis).	X	X		
Geluidsoverlast.	X			
Programma Cultuur en cultureel erfgoed				
Cultuur.	X			
Programma Financiën				
Gemeentelijke belastingen, in het bijzonder zijn (meerdere keren) genoemd: hondenbelasting, afvalstoffenheffing.	X			De hondenbelasting is per 1 januari 2023 afgeschaft. Eerder heeft de rekenkamer onderzoek gedaan naar gemeentelijke belastingen. Naar aanleiding daarvan heeft de rekenkamer geen rapport opgesteld, maar de lokale lastenmeter ontwikkeld: https://nijmegen.lokalelastenmeter.nl/ Hiermee kan berekend worden hoe hoog de lokale lasten zijn, of hoe hoog deze worden als de situatie van de inwoner of ondernemer zich wijzigt. Ook biedt de lokale lastenmeter de mogelijkheid zelf aan de knoppen de draaien: wie betaalt meer of minder als bepaalde belastingen worden verhoogd, verlaagd of afgeschaft?

Idee	I	F	R	Toelichting
Programma-overstijgend				
Informatievoorziening aan inwoners via de website.	X	X		De rekenkamer pakt deze onderwerpen op in **2023** (zie hoofdtekst voor een toelichting).
Dienstverlening door de gemeente (toegankelijkheid, bereikbaarheid, beschikbaarheid, service, afhandelen meldingen) (ruim 100x genoemd door het digitale stadspanel).	X			
Klachtenafhandeling.	X			
Toegankelijkheid tot regelingen.	X	X		
Communicatie met inwoners.	X			
Doelmatigheid / doeltreffendheid van gemeente in het algemeen, verspilling van gemeenschapsgeld met concrete casussen.	X			De taak van de Rekenkamer is om onderzoek te doen naar doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur. Voor elk onderzoek dat wij uitvoeren gaan wij na waar wij de focus opleggen.
Juridische kwaliteit / juridische kwaliteitszorg.	X	X		Beter geschikt voor 213a onderzoek.
Uitvoering van artikel 170 eerste lid, aanhef en onder a, van de Gemeentewet en dan toegespitst op een concreet onderwerp. Suggestie: de naamgeving van openbare ruimten.	X			
Dienstverleningsovereenkomsten als (bij)stuurinstrument.				Aangeleverd door ambtenaar, beter geschikt voor 213a onderzoek.

Idee	I	F	R	Toelichting
Programma-overstijgend – vervolg -				
Effectiviteit (en rechtmatigheid) van subsidies.	X		X	Naar aanleiding van het rekenkameronderzoek naar de effectiviteit van subsidies uit 2013 is tussen raad en college afgesproken dat het college jaarlijks een onderzoek naar de effectiviteit van subsidies uitvoert. De rekenkamer heeft al een aantal jaren op de groslijst staan om na drie van dergelijke onderzoeken na te gaan wat deze onderzoeken de raad brengen. Tot nu toe is alleen in 2014 zo'n onderzoek is uitgevoerd (effectiviteit subsidie bibliotheek). De rekenkamer heeft besloten dit onderwerp nu van de groslijst te schrappen, en er nog een keer aandacht voor te vragen in de brief met mogelijke onderwerpen voor 213a onderzoek in 2023 en volgende jaren.
Toezicht en handhaving.	X			Toezicht en handhaving is een (te) breed onderwerp om te onderzoeken. De rekenkamer doet in **2024** mee aan het NVRR DoeMee-onderzoek naar toezicht en handhaving van de energiebesparings- en informatieplicht.
Rol van de gemeente Nijmegen bij 'grote projecten'. Is in het algemeen genoemd, maar er zijn ook specifieke voorbeelden genoemd, waaronder het Engie-terrein, het Valkhofmuseum, de Waalkade, het stationsgebied, Hilckmann en grote woningbouwprojecten.	X			Eerder heeft de rekenkamer onderzoek gedaan naar grote projecten. De uitkomsten daarvan zijn nog steeds bruikbaar voor de gemeenteraad als het gaat om kaderstelling en controle van grote projecten. Dat geldt ook voor enkele handreikingen die de rekenkamer eerder opstelde voor de gemeenteraad. Wij doelen specifiek op: • Onderzoek Warmtenet • Handreiking beoordeling gewijzigde planexploitatie (basisversie en versie ingevuld voor de Waalsprong) • Onderzoek Samenwerkingsovereenkomst Waalsprong • Handreiking grote projecten

Idee	I	F	R	Toelichting
Programma-overstijgend – vervolg -				
Delegatiebesluiten: geeft de raad niet te veel weg?		X		
Informatievoorziening aan de gemeenteraad.		X	X	
Doorwerking aanbevelingen rekenkamer / toezeggingen college / raadsbesluiten naar aanleiding van rekenkameronderzoek. Uitvoering raadsbesluiten (los van rekenkamerrapporten).		X		Het nakomen van afspraken (inclusief besluiten door de gemeenteraad) is in elk rekenkameronderzoek een punt van aandacht. In nazorgonderzoek toegang tot de Wmo wordt dit aspect expliciet meegenomen. Voor onderzoek naar verklaringen voor het niet of onvoldoende nakomen van afspraken (rode lijn uit rekenkamerrapport Frapper Toujours) is een 213a onderzoek beter geschikt.
Rol van de raad bij verbonden partijen: • in het bijzonder zijn genoemd de ODRN en het Werkbedrijf; • reikwijdte / grip nieuwe Wgr.		X		In twee onderzoeken zal de rol van de raad bij verbonden partijen aan de orde komen: • NVRR DoeMee-onderzoek energiebesparings- en informatieplicht (**2024**) • Werkbedrijf (voorbereiding **2024**, uitvoering 2025)

BIJLAGE 2 BIJ ONDERZOEKSPLAN 2023 - 2024: OVERZICHT UITGEVOERDE ONDERZOEKEN

In deze bijlage is op een rij gezet welke onderzoeken de Rekenkamer tot nu toe uitvoerde. Voorafgaand aan dit overzicht zijn links opgenomen naar de uitgebrachte rapporten en overige producten door de Rekenkamer.

LINKS NAAR UITGEBRACHE RAPPORTEN

- Rapporten onderzoeken rekenkamer 2000 – 2010

- Rapporten onderzoeken rekenkamer 2010 - 2022
  Hier zijn ook de boekjes te vinden met een samenvatting van de onderzoeken uitgevoerd in de raadsperiodes 2010 – 2014, 2014 – 2018 en 2018 - 2022.

- Rapporten onderzoeken rekenkamer vanaf 2022

Voor de onderzoeken uitgevoerd in de raadsperiode 2018 – 2022 en de raadsperiode sinds 2022 is ook elk een afzonderlijk overzicht gemaakt. Hierin staat naast het rapport in elk geval ook het besluitvormingsproces.

Soms kiest de rekenkamer ervoor om de raad te ondersteunen bij het uitvoeren van zijn controlerende taak met een ander 'product' dan een onderzoek. U vindt alle overige 'producten' van de rekenkamer in het overzicht overige 'producten' rekenkamer.

UITGEVOERDE ONDERZOEKEN

2022:

- Rekenkamerbrief: Uitvoering van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) / vooruitblik op de uitvoering van de Wet open overheid (Woo)
- Weten wat je moet weten. Regionaal rekenkameronderzoek naar informatiebeveiliging en privacybescherming.

2021:

- Afval of grondstof? Rekenkameronderzoek naar de kwaliteit van gescheiden ingezameld huishoudelijk afval
  Nominatie Goudvink[1]
- Nazorgonderzoek toegang tot de Wmo
  Nominatie Goudvink (samen met Toegang tot de Wmo uit 2019)

2020:

- 20 jaar rekenkameronderzoek: Frapper Toujours
- Rekenkamerbrief: voorbereiding invoering Omgevingswet

---

[1] De Goudvink is de prijs die de Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers en Rekenkamercommissies (bijna) jaarlijks uitreikt voor het beste rekenkamerproduct.

2019:

- Toegang tot de Wmo – Rekenkameronderzoek vanuit cliëntperspectief
  Nominatie Goudvink (samen met nazorgonderzoek uit 2021)

2018:

- De knop om - Lessen voor de energietransitie
  Eervolle vermelding Goudvink
- Grip krijgen op Veilig Thuis (governance Veilig Thuis)
  Samen met de rekenkamer(commissie)s van de gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Heumen, West Maas en Waal en Wijchen.

2017:

- Wmo en Jeugdhulp: Sturen op zorg
  Als onderdeel van het onderzoek ontwikkelde de rekenkamer de lokalezorgmeter)

2016:

- Strategische aan- en verkopen van grond en gebouwen
- Inzicht in budgettaire houdbaarheid van evenementen

2015:

- Sport: Sport, geld en de stad - Financiële ondersteuning van sportverenigingen door de gemeente
- Stand van zaken (toezicht op) toepassing Code cultural governance

2014:

- Woonlastenmeter (in 2015 doorontwikkeld tot Lokale lastenmeter)
  1e prijs Goudvink
- Second opinion Heroverweging locatiekeuze bredeschool Brakkenstein
- Twijfels over romeins aquaduct
- Voortijdig schoolverlaters:
  - Ondersteuningsstructuren op scholen, relatie met externe zorg (deel 3)

2013:

- Voortijdig schoolverlaters:
  - Quick scan (deel 1)
  - Cijfers in perspectief (deel 2)
- Handreiking beoordeling gewijzigde grondexploitatie
  - Ingevuld voor geactualiseerde grondexploitatie Waalsprong (in kader van nazorg onderzoek Samenwerkingsovereenkomst Waalsprong)
- Onderzoek ontsloten: effectiviteit subsidies

2012:

- Bedrijventerreinenbeleid
- Samenwerkingsovereenkomst Waalsprong
- Kwaliteit dossierbeheer

2011:

- Kwaliteit burgerparticipatie
- Toepassing Code cultural governance
- Onderzoek ontsloten: reïntegratie

2010:

- Effectiviteit daklozenbeleid

2009:

- Verkenning daklozenbeleid
- Handreiking financiële stromen riolering
- Onderzoek ontsloten: handreiking grote projecten

2008:

- Nazorgonderzoek svz verbeteringen nav onderzoek jaarstukken 2007
- Nazorgonderzoek rioolbeleid

2007:

- Park '44
- Jaarstukken 2006, inclusief deelonderzoek budgetoverhevelingen
- Vertaling van de begroting naar de uitvoering
- Nazorgonderzoek relaties gemeente – NV Mensec (Schouwburg en Vereeniging)
- Nazorgonderzoek verbetering dossiervorming uitvoering stadion- en huurovereenkomst De Goffert
- Controle en toezicht totstandkoming WOZ-waarde

2006:

- Advisering cie Algemeen Bestuur in het kader van Actie Schone Begroting
- Nazorgonderzoek reserves en voorzieningen

  Lexicon van begroting en jaarstukken

  Geactualiseerd: 2007, 2008, 2009, 2010, 2014 en 2017

  Bijzondere vermelding Goudvink
- Advies opzet rechtmatigheidscontrole accountant
- Jaarstukken 2005
- Advies bij begroting 2007
- Geldstromen N.E.C. / openbare ruimte rond de Goffert

2005:

- Jaarstukken 2004, inclusief deelonderzoeken:
  - grote afwijkingen
  - reserves en voorzieningen
  - fonds Werk en Inkomen
  - experiment participatiebanen
  - co-financiering Europese subsidies

  2e prijs Goudvink
- Handreiking jaarstukken lezen
- Nazorgonderzoek programmabegroting
- Kwaliteit programmabegroting 2004

  Samen met de rekenkamers van Apeldoorn en Arnhem

  Eervolle vermelding Goudvink
- Advisering cie Algemeen Bestuur in kader van Actie Schone Begroting (maandelijkse adviesbrief)

2004:

- Jaarstukken 2003, inclusief deelonderzoek rechtmatigheid Wet voorzieningen gehandicapten
- Advies opzet rechtmatigheidscontrole accountant
- Verbonden partijen
- Onderzoek naar aanleiding van brief college schone begroting / rapport Twynstra Gudde

2003:

- Beheerskostenontwikkeling afdeling SoZaWe
- Jaarstukken 2002
- Rechtmatigheid, case grondexploitaties
- Tandem (gesubsidieerde welzijnsinstelling)

2002:

- Relaties gemeente – NV Mensec (Schouwburg en De Vereeniging)
- Jaarstukken 2001, inclusief deelonderzoek rechtmatigheid subsidies
- Rioolbeleid

2001:

- Jaarstukken 2000